

Lännsstyrelsen
Gävleborg

Beslut om skydds jakt efter varg

Beslut

Lännsstyrelsen beslutar att med stöd av 23 a § jaktförordning (1987:905) att ge tillstånd till skydds jakt efter en (1) varg i Korskrogen, Ljusdals kommun, inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 2 till detta beslut.

Lännsstyrelsen medger att skyddsjakten får ske hela dygnet med stöd av 9 § jaktförordningen.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 15 § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 18 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att jakten får ske på annans jaktområde.

Vidare beslutar länsstyrelsen med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Villkor

1. En (1) varg får fällas.
2. Skyddsjakten är tillåten från och med beslutsdatum till och med **den 1 juli 2022**.
3. Skyddsjakten får endast bedrivas efter individ som går ensam.
4. Lännsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedda personer får utföra jakten med stöd av detta beslut.
5. Högst tre hundar som förföljer en och samma varg får användas under ett och samma jakttilfälle.
6. Lännsstyrelsen avlyser jakten om tilldelad varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är

oskadat beslutar länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom återstående tid som omfattas av beslutet.

7. Fälld varg besiktigas av länsstyrelsens besiktningspersonal. Besiktningen dokumenteras på särskilt anvisad blankett. Flådd helkropp samt referensprov i form av hudbit tas omhand av länsstyrelsen och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt. Skinnet ska chipmärkas av länsstyrelsen och tillfaller därefter jakträttshavaren. Jakträttshavaren ska erhålla kopia av besiktningsprotokollet.
 - a. Om jakträttshavaren önskar kan denne ansöka om återtag av andra delar av djuret, t.ex. skallen. För att detta ska vara möjligt måste detta meddelas länsstyrelsens besiktningspersonal omgående som noterar detta i besiktningsprotokollet. Återtaget kan komma att omfattas av en avgift.
8. Efter avslutad skydds jakt, oavsett utfall, ska sökanden inkomma till länsstyrelsen med en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits. Om djuret fällts ska koordinater för skottplats inkluderas. Redogörelsen ska ha inkommit **senast två veckor** efter djuret fällts.

Beskrivning av ärendet

Den 3 maj 2022 beslutade länsstyrelsen om skydds jakt efter en varg i Kors Krogen, Ljusdals kommun (dnr 3416-2022). Vargen i fråga hade då rört sig i området sedan december 2021 och kontinuerligt dykt upp i närheten av bebyggelse och människor. Länsstyrelsen hade vid ett flertal tillfällen kunnat säkerställa att det rörde sig om en individ, en tik ursprungligen från reviret Tönsen, G229-19. Länsstyrelsen gjorde bedömningen, med anledning av det underlag som kontinuerligt samlats in, att vargen uppvisade ett oönskat beteende och att om den fick fortsätta närma sig människor på liknande sätt i området så fanns en stor risk att den kunde orsaka allvarlig skada mot människa och/eller tamdjur.

Den 14 maj 2022 fälldes en varg i enlighet med beslutet om skydds jakt, den fällda vargen konstaterades vid besiktningen vara en hane och därmed inte den utpekade individen som skydds jakten inriktats mot. Hanen fälldes söder om Kringsvägen i Södra Veckebo, vilket är en ort som är vanligt förekommande i de rapporter länsstyrelsen tagit emot gällande den aktuella tiken.

En varg har fortsatt närma sig bebyggelse och människor efter avslutad skydds jakt. Nedan följer ett axplock av de rapporter länsstyrelsen tagit emot efter avslutad skydds jakt:

- 14 maj – Stocksbo
 - Bild på varg ståendes i närheten av ett hus
- 15 maj – Krogvägen

- Vargen observeras röra sig på gårdsplanen, undersöker bland annat en gammal hundstuga där katterna brukar sova
- 18 maj – Åbovägen
 - Vargen står på gårdsplanen, cirka fem meter från ytterdörren. Vargen tittar på observatören innan den sakta rör sig vidare mot grannen
- 20 maj – Färila
 - Vargen fångas på övervakningskamera inne i centrala Färila, där den springer förbi ICA Delins
- 5 juni – Kölbo
 - Varg observerades på gårdsplanen endast några meter från huset.

Länsstyrelsens kännedom om varg i området

Inventering av varg pågår mellan den 1 oktober till den 31 mars. Enligt resultatet, som fastställdes den 1 juni av Viltskadecenter¹, angränsar det aktuella området till ett annat revir.

Reviret Skrottmyren ligger beläget nordost om det aktuella området. Ljusnan fungerar som en naturlig barriär och revirgräns, länsstyrelsen har inte hittat några tecken på att vargarna i reviret Skrottmyren gått över denna gräns. Reviret Skrottmyren blev utpekad som ett alternativt jaktområde i årets licensjakt efter varg (dnr 46-22). Fem vargar har avlivats i samband med jakten innan Kammarrätten inhiberade jakten den 14 januari (mål nr 122-22).

I det aktuella skydds jaktområdet har länsstyrelsen under inventeringsperioden dokumenterat ett revirmarkerande par. Hanen i paret har från maj 2021 observerats nära bebyggelse och människor, vilket resulterat i ett flertal skydds jaktansökningar. Den 4 februari 2022 fälldes en varg i området med stöd av ett beslut om skydds jakt (dnr 15-2022). Vargen som fälldes bekräftades vara hanen i reviret Stavsätra, individ G149-21. Kvar i området blev den revirmarkerande tiken, G229-19. Tiken har efter skydds jakten fortsatt observerats i området och rör sig i ett liknande rörelsemönster som hanen påbörjat i och omkring de byar som angränsar till Kors Krogen. Detta har bekräftats genom insamlande av DNA-prover, senaste den 22 maj 2022.

Motivering till beslutet

Vid prövning av om skydds jakt ska beviljas gör länsstyrelsen en samlad bedömning i varje enskilt fall. Bedömningen görs utifrån eventuella skadors omfattning, under hur lång tidsperiod som dessa skett, om

¹ Wabakken, P. *et al.* 2022. Inventering av varg vintern 2021-2022. Beståndstatus för stora rovdjur i Skandinavien. Viltskadecenter, Høgskolen i Innlandet, Rovdata 1-2022. 59s.

skadeförebyggande åtgärder vidtagits och vilka möjligheter som finns till att förebygga skada samt vilken möjlighet det finns till annan lämplig lösning utöver skyddsjakt. Länsstyrelsen beaktar även vargstammens utveckling i länet samt de berörda vargarnas genetiska status. Vidare bedömer länsstyrelsen om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Definitionen² av en problemvarg är en individ som har förändrat sitt beteende på ett sådant sätt att den kan förväntas uppvisa ett oönskat beteende nära hus eller människor i större utsträckning än en annan genomsnittlig varg skulle göra. Om en varg under flera månader rör sig nära människor och/eller bebyggelse så kan det förväntas att vargen vänjer sig vid människan till en viss grad och därmed inte viker av i samma utsträckning när människor närmar sig. Vargar som vant sig till människan på detta vis kan i trängda situationer uppvisa ett aggressivt beteende och därmed utgöra en potentiell fara. För att undvika en sådan situation bör tillvänjning av varg förebyggas i ett tidigt skede.

Viltskadecenter har vidare gjort en bedömning vid vilken omfattning åtgärder krävs och hur dessa ska se ut. Enligt denna bedömning finns en ökad risk för allvarlig skada om en eller flera vargar vid upprepade tillfällen och under en längre tid har rapporterats vistas inom 30 meter från en eller flera människor i dagsljus eller mörker.

Vargen har i det aktuella fallet rört sig i området sedan slutet av december 2021, vilket bekräftats av DNA-resultat. Hon började då gå tillsammans med en individ som kontinuerligt sökt sig till bebyggelse och närheten av människor. Denna individ fälldes med stöd av beslut om skyddsjakt den 4 februari 2022 (dnr 15-2022). Det konstateras att hon fortsatt rör sig i samma rörelsemönster mellan byarna och närmar sig människor på ett, för arten, avvikande sätt genom kontinuerliga rapporter från de boende i området. Länsstyrelsen har även kunnat kvalitetssäkra rörelsemönstret hos tiken och hennes dåvarande partner genom spårloggar i några av byarna.

Den 14 maj 2022 fälldes en hane i samband med skyddsjakt som inriktats mot den utpekade tiken (dnr 3416-2022). Länsstyrelsen konstaterar att skyddsjakten inleddes, och resulterade i att hanen fälldes, i ett område där tiken kontinuerligt rört sig under den period länsstyrelsen tagit emot rapporter om henne.

Ingen annan lämplig lösning

För att ett beslut om skyddsjakt ska vara aktuellt så ska det bland annat inte finns några andra lämpliga lösningar på situationen som uppstått. När det kommer till vargar med oönskat beteende tittar länsstyrelsen i

² Nära vargar – Rekommendationer för hantering av situationer med vargar nära bostadshus eller människor. Rapport från Viltskadecenter, SLU 2016-4

första hand på om det är något som lockar in rovdjuret i samhället och på så sätt utgör anledning till att det uppehåller sig där en längre tid. I det aktuella fallet har länsstyrelsen inte hittat något som lockat in vargen i samhällena annat än för att tillfälligt jaga rådjur. Länsstyrelsen menar att de frekventa observationerna av spår påvisar att vargen uppehåller sig kontinuerligt i områdena och att det därmed ökar en risk för att tillväjning kan ske.

Vidare tittar länsstyrelsen på möjligheterna att utföra skrämnel för att hindra vargen i sitt rörelsemönster samt i försök att återskapa rovdjurets naturliga skygghet för människan. Skrämnel som syftar till att avskräcka djur från att besöka en viss plats eller uppvisa ett oönskat beteende har provats på flera olika arter, generellt tycks denna typ av skrämnel vara mindre effektiv på rovdjur än på annat vilt. Metoder som testats i syfte att korrigera oönskat beteende hos varg är olika typer av projektiler som orsakar djuret smärta (till exempel gummikulor) och pyroteknik med höga smällar och skarpa ljus som briserar nära djuret. Viltskadecenter har sammanställt en tabell² innefattande skrämnelåtgärder riktade mot varg där det framgick att sannolikheten att skrämnelåtgärderna skulle resultera i en bestående beteendeförändring är relativt liten. Förklaringen ligger i hur väl det går att koppla den obehagliga skrämnelåtgärden till det beteende som man vill korrigera hos vargen. Liknande scenario går att hitta i träning av hund i de fall där bestraffning används för att förändra hundars beteende. Det krävs ofta fler än ett bestraffningstillfälle och ju svårare det är att rent praktiskt få till tajming och precision, desto längre tid krävs för att hunden ska förstå kopplingen mellan beteende och bestraffning. När det kommer till vargar så är det dessutom omöjligt att styra miljön där beteendet sker vilket innebär att varje gång en varg närmar sig en människa eller ett bostadshus och den inte blir bestraffad eller hittar något ätbart avfall späds effekten av bestraffningen ut och det oönskade beteendet förstärks.

Tiken har rört sig i området under minst fem månader, när hon närmat sig människor har de försökt värja sig med hjälp av ljud och ljusskrämnel. Det har rapporterats att hon endast några dagar senare dyker upp på samma ställe igen. Hon har dessutom varit utsatt för mänsklig påverkan i form av skydds jakt ett flertal gånger, den åtgärden uppges inte heller resulterat i någon effektiv skrämnel då hon fortsatt röra sig i området.

Länsstyrelsen konstaterar, med hänvisning till att annan skrämnel är svår att få till på ett effektivt och framgångsrikt sätt, att andra lämpliga lösningar därför saknas.

Varg i Sverige och Gävleborg

Inventering av varg pågår mellan den 1 oktober till den 31 mars. Under inventeringsperioden 2021-2022 kvalitetssäkrades 46,5 familjegrupper i Sverige, vilket motsvarar 465 individer.

Naturvårdsverket rapporterade 2019 till EU kommissionen att vargen i Sverige har gynnsam bevarandestatus och den bedömningen vidhålls i beslut den 28 juni 2021 (NV-04765-21). På förvaltningsområdesnivå framgår att det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har 41,33 familjegrupper av varg under inventeringsperiod 2021-2022. Miniminivån för förvaltningsområdet är beslutad till 28,5 föryngringar (Naturvårdsverkets beslut den 9 maj 2019, NV-01525-18).

Den beslutade miniminivån i Gävleborgs län är 3,5 föryngringar (NV-01525-18). Gävleborgs län berördes vintern 2021/2022 av 16 revir, varav 9 delades med andra län. Reviren var fördelade på 10 familjegrupper, 5 revirmarkerande par och 1 ensam stationär varg. Efter delning av länsgemensamma revir blev det slutgiltiga resultatet för Gävleborg 6,08 länsegna familjegrupper, tillika föryngringar i Gävleborgs län. En av dessa upplöstes i enlighet med beslut om licensjakt efter varg 2022 (dnr 7411-2021).

Reviret Stavsättra har genom DNA-analyser konstaterats bestå av en hane från reviret Råken och en hona från reviret Tönsen. Hona betecknas därmed som en F2:a då hennes mamma, tillika den revirmarkerande tiken i Tönsen är en avkomma från en invandrad varg och i sin tur betecknas som en F1:a. Viltskadecenter har i samband med licensjakt efter varg 2021 uttalat sig i förhållande till F2:or. Viltskadecenter gjorde då bedömningen att det var så pass många F2:or i den svenska populationen att de per individ inte är att betrakta som genetiskt värdefulla. Länsstyrelsen kan inte se att populationen ändrat sig avsevärt efter denna bedömning och konstaterar i och med det att honan inte är att definiera som genetiskt värdefull.

Länsstyrelsen har därmed gjort bedömningen att skyddsjakten inte har någon betydande negativ påverkan på länets eller landets vargstam och inte heller försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus inom dess naturliga utbredningsområde.

Sammanfattning

Länsstyrelsen gör bedömningen att vargen som rör sig i området kring Kors Krogen uppvisar ett oönskat beteende då den fortsatt söker sig till områden där människor rör sig frekvent.

Länsstyrelsens bedömning är att om vargen får fortsätta att tillvänjas i området finns en stor sannolikhet att den kan orsaka allvarlig skada mot människor och/eller tama djur.

Länsstyrelsen konstaterar att en hane fällts i stället för den utpekade tiken den 14 maj 2022. Syftet bakom det ursprungliga beslutet om skydds jakt är därmed inte uppfyllt, vilket bekräftas av återkommande observationer av en varg i nära anslutning till bebyggelse och människor.

Skrämsel är en åtgärd som konstateras svår att få till effektivt när det kommer till en varg som har ett liknande rörelsemönster. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att det saknas andra lämpliga lösningar och beslutar därmed om skydds jakt efter en varg i området.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har, med stöd av 24 a § jaktförordningen beslutat om överlämnandet av rätten att besluta om skydds jakt efter varg till vissa länsstyrelser (Naturvårdsverkets beslut NV-00303-20).

All jakt måste bedrivas i enlighet med Sveriges EU-rättsliga åtaganden. Art och habitatdirektivet (1992/43/EEG) har en avgörande betydelse för vilket utrymme som finns för skydds jakt. Åtgärder som vidtas enligt art och habitatdirektivet ska syfta till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus. Direktivet ger möjligheter till undantag från skydds kraven under vissa förutsättningar. Undantagen regleras i artikel 16.1, att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. För att ett undantag från skydds reglerna ska kunna göras, måste skälen vara mycket starka och den jakt som tillåts mycket begränsad.

Enligt 9 § jaktförordning (1987:905) står det: För jakt med skjutvapen efter älg, björn, varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflonfår gäller följande begränsningar.

1. Älg får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till solens nedgång.
2. Björn får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.
3. Varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflonfår får jagas bara fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet medge undantag från första stycket. Om flera län är berörda, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen.

Enligt 15 a § jaktförordning (1987:905) får Naturvårdsverket eller, om beslutet fattas av länsstyrelsen, länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att vid jakt använda belysning utöver vad

som är tillåtet enligt 14 §, om det är fråga om skyddsjakt, licensjakt eller jakt som avses i 31 § första stycket.

Enligt 21 § jaktförordning (1987:905): Utöver vad som följer av 20, 20 a och 20 b §§ får den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) i fråga om jakt efter björn, varg, järv, lo, utter, valar och fladdermöss samt när det är fråga om jakt som avses i 24 § eller 31 § första stycket 1 denna förordning. I övriga fall får länsstyrelsen besluta om sådana undantag. Om flera län är berörda och det är länsstyrelsen som beslutar om undantag, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen. I fråga om vilda fåglar, björn, varg, järv, lo, utter, bäver, mård, iller, skogshare, vikare, valar och fladdermöss samt i fråga om andra vilt levande djurarter som har markerats med N, n eller F i bilagan till artskyddsförordningen (2007:845) får undantag medges endast om

1. det inte finns någon annan lämplig lösning,
2. upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras, och
3. undantaget behövs för att en sådan begränsad jakt som avses i 23 c § ska kunna genomföras eller behövs av något sådant skäl som anges i 23 a § eller 31 § första stycket denna förordning.

Som framgår av 23 a § jaktförordning (1987:905) ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skyddsjakt ska kunna medges:

Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt som avses i 23 b, 24, 25 och 29 §§ meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Enligt 24 d § jaktförordning (1987:905): I ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § får den beslutande myndigheten bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av jakträttshavaren. När beslut om jakt meddelas enligt 23 b eller 23 d § får myndigheten även medge undantag från 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) och, när det gäller skyddsjakt, också medge att jakten bedrivs på annans jaktområde.

Enligt 59 § jaktförordning (1987:905) får Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Monica Eriksson med vilthandläggare Sandra Wahlund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

1. SVA
2. Polisen
3. Länsstyrelserna inom Mellersta rovdjursförvaltningsområdet
4. Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborg

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över jaktområde

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 4045-2022.

Bilaga 2. Karta över Jaktområde

